

A N K I E T A

/Słownik Polski Walczącej na Kresach Północno-Wschodnich Rz-plitej/

1.2. B I A Ł O K U R Michał /1906 - 1945/

pseud. "S z a r e k", "L a c h", "M i c h a ł"

Urodzony w 1906 roku.

3. Zmarł w więzieniu w Jeziorosach / dziś: Zarasai - Litwa/
17 stycznia 1945 roku.

4. Technik leśnictwa - praca w Dyrekcji Lasów Państwowych
w Radomiu.

5. ....

6. ....

7. W czasie okupacji niemieckiej w listopadzie 1940 roku wstąpił do organizacji niepodległościowej, a w marcu 1942 roku został skierowany do V-go Odcinka Wachlarza przekraczając dawną granicę na Dzwynie z Łotwą dla nawiązania kontaktów z Polonią Łotewską. Mp. "Lacha" w tym czasie były Stacjiuny. Jego dowódcą był kpt. Leon Koplewski ps."Bezmian". Michał Białokur "Lach" prowadził szkolenie wojskowe, a równocześnie dowodził patrolami dywersyjnymi wykonującymi różne zadania:

sierpień 1942 = dywersja na torach kolejowych- linia
Dyneburg - Leningrad

= zerwanie toru przez założenie miny na
linii Dyneburg - Mińsk

= wysadzenie słupa wysokiego napięcia
koło Dyneburga

wrzesień 1942 = udane cięcie torów na linii Dyneburg -
Rzeczyca pod transportem materiałów wybu-
chowych w 7 wagonach. Część transportu
została zwalona z nasypu co spowodowało
przerwę w komunikacji na linii prowadzą-
cej do frontu.

Na Brzaskowszczyźnie działały sukcesywnie organizowane Oddziały AK : Ośrodek Dywersyjny -OD-23 "Ignalino" -dowódca por.Franciszek Stal ps."Chabina", "Franek". OD-23 dysponował przy końcu 1943 roku 11 patrolami dywersyjnymi. Ośrodek Dywersyjny nr.24 /rok 1942/- dowódcy: ppor. Wacław Sidorkiewicz "Kruk", a następnie por. Zygmunt Augustowski "Lanca". Na przełomie lat 1942/43 powstał Ośrodek Dywersyjno-Partyzancki nr.25 - dowódca por. Marian Kisielewicz "Ostroga". W marcu 1943 powstał Ośrodek Dywersyjno-Partyzancki nr.26- dowódcy: ppor. Kazimierz Krauze -"Kumiel", "Wawrzecki", później ppor.Edmund Lisowski

c.d. M. Białokur.

"Krzak". Od stycznia 1944 zaczął działać Oddział Leśny nr.85 - dowódca ppor. Kazimierz Krauze "Wawrzecki". W następnym etapie powstają duże formacje: 23 Brygada AK -"Brasław" pod dowództwem por. Mariana Kisielewicza "Ostroga", a na bazie OL-85 została zorganizowana 24 Brygada AK "Dryświaty" pod dowództwem por. Kazimierza Krauze "Wawrzecki".

Po rozwiązaniu "Wachlarza" na początku 1943 roku Michał Białokur "Lach" został Komendantem Brasławskiego Obwodu AK. Jego zasługą był dalszy intensywny rozwój organizacji AK na terenie Brasławszczyzny - szczególnie dzięki harmonijnej współpracy ze swoim zastępcą por. Stanisławem Wołkowskim "Sosna", który był organizatorem od samego początku podstaw konspiracji AK na terenie Obwodu i jego pierwszym Komendantem.

Koordinacja działań formacji AK odbywała się przy aktywnym udziale "Lacha" -Komendanta Brasławskiego Obwodu AK.

Walka z okupantem niemieckim i kolaborującymi z nim Litwinami czy Białorusinami była głównym zadaniem formacji AK, ale równolegle występowała konieczność samoobrony przed agresją partyzantów sowieckich, co wymagało stworzenia podziemnego "drugiego frontu". Zdradziecka napaść i wymordowanie części Oddziału "Kmicica" -ppor. Antoniego Burzyńskiego w rejonie jez. Narocz czy zdradziecka napaść w Marcebolino na OL-85 AK por. Wawrzeckiego - Kazimierza Krauze potwierdzały prawdziwe intencje Armii Radzieckiej w stosunku do Oddziałów AK.

W związku z szybko zbliżającym się frontem do terenów Brasławszczyzny Komendant Obwodu "Lach" dołączył do 24 Brygady AK w miejscu jej koncentracji i razem z dowódcą 24 Brygady AK -por. "Wawrzeckim i por. "Kaliną" - Michałem Krauze w charakterze tłumacza udali się na spotkanie z wkraczającą Armią Radziecką celem ujawnienia się jako formacja AK walcząca z Niemcami. Skończyło się to aresztowaniem ich, a równocześnie rozbrojeniem na miejscu koncentracji 24 Brygady AK przez znaczne siły radzieckie i internowaniem w obozie w Kupczelach koło Opsy. Po pewnym czasie dołączono wcześniej aresztowaną delegację dowództwa 24.Brygady AK.

8. W czasie eskorty 24Brygady AK z obozu internowania do stacji kolejowej Czarny Bród skąd ją wywiezino do Kaługi, Komendant Obwodu "Lach" - Michał Białokur zniknął niespostrzeżenie i wrócił do pracy konspiracyjnej by odtworzyć porwaną siatkę już nie dla

c.d. M. Białokur.

walki a na przetrwanie nieujawnionych żołnierzy AK lub tych którzy nie dali się wywieźć do ZSSR.

9. W połowie stycznia 1945 roku NKWD nasiliło aresztowania. Komendant Obwodu "Lach" - Michał Białokur został zatrzymany na terenie gm. Rymszany. Trafił do więzienia w Jeziorosach. 17 stycznia 1945 decyduje się na desperacki krok - zażywa truciznę i umiera nierozszyfrowany przez NKWD.

Odszedł Żołnierz AK, gorący patriota, swoją działalnością niepodległościową tak mocno związany z Ziemią Brasławską.

10. ....

11. ....

12. ....

13. ....

14. Książka: "Ostatni Raport" - autor: kpt. Kazimierz Krauze
Dowódca 24 Brygady AK
"Dryświaty"

/Wyd. "Wileński Przekaz" - rok 1997 - Suplement nr 14
Red. Olgierd Christa-

15. ....

16. Foto - 1 foto ó jako odbitka ksero.

